

Motion till riksdagen 2025/26:3092

av **Magnus Berntsson (KD)**

Nationellt vaccinationsprogram för äldre

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett nationellt vaccinationsprogram för äldre och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige har sedan länge ett nationellt vaccinationsprogram för barn, vilket är en hörnsten i vår folkhälsa. Programmet säkerställer att alla barn, oavsett bakgrund, får ett jämlikt och kostnadsfritt skydd mot allvarliga sjukdomar. När det gäller äldre, som ofta har större medicinska risker, finns det däremot inte ett heltäckande vaccinationsprogram.

Folkhälsomyndigheten tar i dag ställning till vilka som bör omfattas av ett vaccinationsprogram, hela befolkningen eller bara vissa grupper, hur många doser som ska ges och vid vilken ålder. Regeringen har till exempel efter förslag från myndigheten beslutat om ett nationellt och särskilt vaccinationsprogram mot pneumokockinfektion, som erbjuds till riskgrupper och från det att en person fyller 65 år, och bekostas av staten. Regioner kan även besluta om att subventionera vissa vaccinationer till vissa grupper, eller erbjuda dem kostnadsfritt.

I dag rekommenderas äldre vaccination mot influensa, pneumokocker och covid-19 enligt olika åldersrekommendationer, men tillgången och kostnaden ser olika ut beroende på var i landet man bor. Skillnaderna mellan regionerna är tydliga. I Region Stockholm erbjuds exempelvis vaccination mot bältros kostnadsfritt för vissa åldersgrupper, medan samma vaccin i Västra Götalandsregionen ännu inte subventioneras utan får bekostas av den enskilde. I Region Skåne är influensavaccinet kostnadsfritt för personer över 65 år, medan motsvarande åtgärd inte är fullt ut införd i alla andra regioner. Dessa variationer innebär att en äldre person i Stockholm kan ha helt andra möjligheter till skydd än en jämnårig i Västra Götaland eller Skåne. Sådana ojämlikheter i folkhälsan är varken rimliga eller långsiktigt hållbara.

Befolkningen blir allt äldre, och vården står inför växande utmaningar. Ett nationellt vaccinationsprogram för äldre skulle bidra till att minska sjuklighet och dödlighet, förebygga behovet av omfattande vårdinsatser och därmed frigöra resurser för annan vård. Det skulle också säkerställa en likvärdig tillgång till vaccinationer över hela landet, oavsett vilken region man tillhör, och skapa en tydligare struktur för informationsinsatser och uppföljning.

Kristdemokraterna vill på sikt se ett nationellt huvudmannaskap för vården. Det är en nödvändig reform för att skapa verklig likvärdighet och jämlikhet i svensk sjukvård. Men i väntan på en sådan förändring är införandet av ett nationellt vaccinationsprogram för äldre ett viktigt steg för att utjämna skillnaderna och skapa en mer rättvis vård i hela landet.

Ett sådant program bör omfatta alla från 65 års ålder och inkludera de vacciner som är mest relevanta för denna åldersgrupp, till exempel vaccination mot influensa, pneumokocker, covid-19, bältros och efter 75 år även RS-virus. Vaccinationerna bör erbjudas kostnadsfritt och vara enhetligt tillgängliga i hela landet på samma sätt som barnvaccinationsprogrammet. För att säkerställa en hög täckningsgrad och skapa goda möjligheter till uppföljning bör programmet kombineras med ett nationellt vaccinationsregister för vuxna. Ett sådant register skulle stärka jämlikheten, underlätta för vårdpersonalen och göra det enklare för varje individ att hålla reda på sitt vaccinationsskydd.

Magnus Berntsson (KD)